

ชื่อห้อง : ชุดดอกบัว

ความหมายและนัยสำคัญ

ดอกบัว เป็นสัญลักษณ์ทางปัญญาและสิ่งที่ดีงาม ในวัฒนธรรมโบราณของกรีก ดอกบัวเป็นเครื่องหมายของความมีสันติภาพ สติปัญญา และความเจริญงอกงาม ในวัฒนธรรมของสังคมชาวพุทธ ดอกบัวในยุคก่อนที่จะมีพระพุทธรูปเป็นรูปเคารพนั้น ดอกบัวใช้เป็นสัญลักษณ์ของความเป็นพุทธะ หรือปัญญาความรู้แจ้งในการทำที่สุดแห่งทุกข์ ในวัฒนธรรมตะวันตก ดอกบัวสื่อสะท้อนความหมายให้เข้าใจและเป็นที่ยอมรับโดยนัยถึงการเป็นสังคมตะวันออกและวัฒนธรรมที่เน้นมิติจิตใจนามิตินทางวัตถุ ในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกนั้น ดอกบัวในหลายสังคมวัฒนธรรมใช้เป็นสัญลักษณ์ที่สื่อถึงความสูงส่งและดีงาม ประเทศเวียดนามและเมียนมาร์ถือเป็นดอกไม้ประจำชาติ ในสังคมไทย ดอกบัวมีความหมายที่สื่อสะท้อนวิถีคิดต่อภาวะในอุดมคติ ความเจริญงอกงามในทุกสถานะแวดล้อมที่มุ่งสู่วิถีแห่งปัญญาและความตื่นรู้ ความไม่เบียดเบียนตนเองและสรรพสิ่ง อีกทั้งเมื่อรวมเข้ากับควมมีพื้นฐานดังรูปหัวใจและการประนมมือ ก็ถือเป็นดอกไม้ที่ควรแก่การปฏิบัติบูชาแด่พระบริสุทธิคุณในพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ ในวัฒนธรรมชาวจีนนั้น ดอกบัวก็เป็นสัญลักษณ์แห่งความดี คุณธรรม และความมีเมตตา

กล่าวได้ว่า ในมิติสังคมและวัฒนธรรมของทั่วโลกนั้น ดอกบัวมีความเป็นสื่อโดยธรรมชาติ ที่ให้ความบันเทิงใจอย่างข้ามพรมแดนทางสังคมวัฒนธรรม โน้มนำให้ผู้คนและสังคมต่างๆคำนึงถึงวิถีแห่งสติ การใช้ปัญญา การส่งเสริมคุณธรรม และการมุ่งความเจริญงอกงามทางจิตใจของมนุษย์เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

คุณลักษณะทางธรรมชาติของบัว บัวมีธรรมชาติในการอยู่ร่วมกับธรรมชาติของสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นหนึ่งเดียวกัน อีกทั้งมีความยืดหยุ่นและปรับตัวอย่างสูงสุดไปตามการดำรงอยู่ได้ของธรรมชาติและสภาพแวดล้อม หากแหล่งใดมีความขาดแคลน บัวก็จะจำกัดการเติบโตและความดำรงอยู่ของตนไปตามข้อจำกัดของแหล่งนั้นๆ นับแต่การไม่แตกฝัก ไม่ออกดอก ลดจำนวนและขนาดใบลงไปจนอาจจะเหลือเพียงไม่กี่ใบและมีขนาดเล็กเกือบเท่ากับใบผักแว่น หากแหล่งนั้นประสบความขาดแคลนน้ำและความอุดมสมบูรณ์มากกว่านั้นก็จะหัดตนเองให้ไม่มีใบและก้าน เหลือเพียงเหง้า กระทั่งสามารถย่อยสลายเป็นส่วนหนึ่งของดิน

ในทางกลับกัน หากมีน้ำทำอุดมสมบูรณ์ก็กลับเจริญงอกงามและเติบโตได้อีกเป็น ๓-๔ ร้อยเท่า อีกทั้งสามารถแผ่ขยายตนเองไปได้อย่างไม่จำกัดในที่ซึ่งมีน้ำและไม่มีพืชอย่างอื่นเติบโต ธรรมชาติของบัวจึงเสมือนเป็นระบบเปิด สื่อสารปฏิสัมพันธ์กับสิ่งรอบข้าง มีความพึ่งพิงอาศัยกันของสภาพแวดล้อม มีความเป็นภาวะแห่งตนผ่านการปฏิสัมพันธ์และสื่อสะท้อนกับสิ่งรอบข้าง ยืดหยุ่นสูงเพื่อการดำรงอยู่ร่วมกันบนเงื่อนไขพื้นฐานของแหล่งนั้นๆ มีนัยต่อภาวะความไม่ถือความเป็นตัวกูของกูเป็นศูนย์กลาง

การมีความหมายต่อมหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล เป็นแหล่งทำนาบัวที่สำคัญที่สุดแหล่งหนึ่งของประเทศ ผลิตดอกบัวและบัวแบบต่างๆ ให้กับแหล่งที่ต้องการทั้งในประเทศและหลายประเทศของโลก การทำนาบัวของชาวบ้านในท้องถิ่นเกิดจากกระบวนการเรียนรู้เพื่อเปลี่ยนวิถีทำกินจากการทำนาข้าวซึ่งต้องเป็นหนี้และพึ่งตนเองเพื่อสร้างครอบครัวไม่ได้ ผู้การทำนาบัวและสามารถฟื้นความทุกข์ยากด้วยตนเองของหลายครัวเรือนในชุมชน ภายใต้การทำนาบัวซึ่งดำเนินไปในเงื่อนไขแวดล้อมหนึ่งนั้น จัดว่าเป็นสิ่งที่สื่อสะท้อนให้เห็นถึงพลังการเรียนรู้และวิถีสังคมแห่งการใช้ปัญญาซึ่งเป็นบทเรียนและประสบการณ์ทางสังคมได้ว่า ได้มีการก่อเกิดและมีอยู่จริงในสังคมไทย

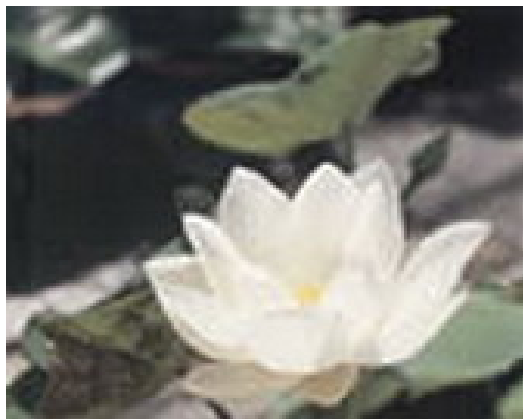
ขณะเดียวกัน นอกจากเป็นแหล่งที่ตั้งของพุทธมณฑลสถานแล้ว อำเภอพุทธมณฑลก็เป็นแหล่งการอยู่ร่วมกันของชุมชนและประชาชนที่เคารพนับถือศาสนาอื่นที่แตกต่างกันอีกด้วย อีกทั้งบริเวณที่ตั้งของสำนักงานอธิการบดี ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นศูนย์กลางของมหาวิทยาลัยมหิดลนั้น ในอดีตก็เป็นนาบัวแห่งแรกที่ชาวบ้านในพื้นที่นี้ได้เรียนรู้จากชาวบ้านจากเมืองมินซึ่งเป็นเกษตรกรชาวมุสลิมที่ปลูกบัวให้ชาวพุทธได้นำไปปฏิบัติบูชาสิ่งที่ตนเองนับถือ แล้วได้ทดลองปลูกบัวก่อนที่จะขยายตัวออกไปอย่างแพร่หลาย ดอกบัวจึงสื่อสะท้อนหลายมิติในความเป็นหน่วยทางปัญญาของมหาวิทยาลัยมหิดล ทั้งการมุ่งสู่ความเป็นภูมิปัญญาแห่งแผ่นดิน การเน้นความสามัคคีและความงามบนความแตกต่างหลากหลาย ความกลมกลืนและความสมดุลของสังคม สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ รวมทั้งความเป็นสิ่งแวดลอมในการดำเนินชีวิตที่เต็มไปด้วยการศึกษาเรียนรู้ การเติบโต และความเจริญงอกงามของความคิด ความจริง และความงาม

ดอกบัว จึงมีความหมายที่ดีในการเป็นสัญลักษณ์เพื่อคิดใคร่ครวญถึงกระบวนการเรียนรู้และงานสร้างสรรค์ทางปัญญา สื่อความคิดที่กว้างขวางและสร้างความตระหนักรู้อันลึกซึ้งอย่างไม่จำกัด เป็นสิ่งแวดลอมแห่งการเจริญสติปัญญาที่ดีงาม สอดคล้องกับความเป็นคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งเป็นสหศาสตร์ มีบทบาทต่อการสร้างความรู้และพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงให้แก่สังคมผ่านงานวิชาการ กิจกรรม และความสร้างสรรค์ทางปัญญาทั้งเพื่อสังคมไทย สังคมโลก และมนุษยชาติ

ดอกบัว ๑๐ ชนิดสำหรับเป็นชื่อห้องประชุม ๑๐ ห้อง

๑. **สัตตบุชย์** เป็นบัวในกลุ่มบัวหลวง ดอกสีขาวแซมเขียวอ่อน กลีบหลายชั้นห่อเป็นรูปกลมเป็นใหญ่กว่าบัวปทุมทริกและเล็กกว่าบัวสัตตบงกช เมื่อบานออกจะมีเกสรหนาแน่น ดอกฝักใหญ่ มีกลิ่นหอม ก้านใบและก้านดอกแข็ง ใ้ช้ตากแห้งและปั่นเป็นส่วนผสมก้านรูป เหง้าและไหลกินได้ มีสรรพคุณทางสมุนไพรทั้งเกสร กลีบดอก ไหลและเหง้า ใบขนาดใหญ่ใช้ห่อของ ทำข้าวห่อใบบัว เกษตรกรและชาวบ้านหลายแห่งเรียกบัวฉัตรขาวและบัวหลวง

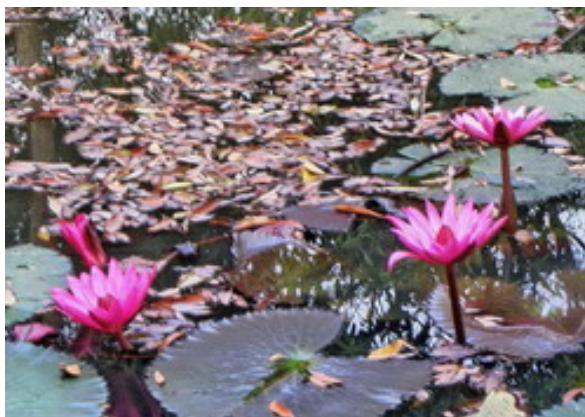
๒. **ปทุมทริก** กลีบดอกใหญ่มีน้อยชั้นกว่าบัวสัตตบงกชและบัวสัตตบุชย์ สีขาวใสสะอาด เมื่อตูมมีรูปทรงดอกเพรีวแหลม เกษตรกรและชาวบ้านเรียกบัวฉัตรขาว บางแห่งเรียกบัวแหลม ดอกฝักใหญ่ เป็นบัวหลวงที่สามารถปลูกกินฝักได้

๓. **สัตตบงกช** เป็นบัวในกลุ่มบัวหลวง ดอกขนาดใหญ่แซมสีชมพู กลีบหลายชั้นห่อเป็นรูปกลมเป็น เมื่อบานออกจะมีเกสรหนาแน่น ฝักเล็กและดิบ มีกลิ่นหอมอ่อนๆ ก้านใบและก้านดอกแข็งใช้ตากแห้งและปั่นเป็นส่วนผสมก้านรูป เหง้าและไหลกินได้ มีสรรพคุณทางสมุนไพรทั้งเกสร กลีบดอก ไหลและเหง้า ใบขนาดใหญ่ใช้ห่อของ ทำข้าวห่อใบบัว

๔. **เสวตอบล** เป็นบัวชนิดหนึ่งในกลุ่มอูบลชาติหรือบัวสาย กลีบดอกเป็นสีขาวนวล เกสรสีเหลืองมีกลิ่นหอมเบาๆ สายบัวนำไปแกงรับประทานเป็นอาหารได้ บานในเวลากลางคืนถึงตอนสาย

๕. **สัตตบรรณ** เป็นบัวชนิดหนึ่งในกลุ่มอุบลชาติหรือบัวสาย กลีบดอกเป็นสีแดงอมชมพูเข้มขึ้น เกสรเป็นกระจุกมีสีม่วงแดงเข้ม มีกลิ่นหอมอ่อน โยน สายบัวนำไปแกงรับประทานเป็นอาหารได้ บานในเวลา กลางคืนถึงตอนสาย

๖. **รัตตอุบล** เป็นบัวชนิดหนึ่งในกลุ่มอุบลชาติหรือบัวสาย กลีบดอกเป็นสีแดงอมชมพูเข้มขึ้น เกสรเป็นกระจุกมีสีม่วงแดงเข้ม มีกลิ่นหอมอ่อน โยน สายบัวนำไปแกงรับประทานเป็นอาหารได้ บานในเวลา กลางคืนถึงตอนสาย

๗. **ทับทิมสยาม** เป็นบัวชนิดหนึ่งในกลุ่มบัวสาย กลีบดอกเป็นสีแดงชมพู ปลายมน เกสรสีเหลือง บานกลางคืน

๘. **ฉลองขวัญ** อยู่ในกลุ่มบัวสายหรือบัวผัน บานกลางวัน มีกลีบดอกหลายชั้น กลีบดอกชั้นนอกมีสีม่วงคราม ชั้นในเป็นสีม่วง แชมสีม่วงแดง และชั้นในสุดแกมสีเหลือง เกสรสีเหลืองทองสดใส เมื่อบานและมองในภาพรวมทั้งดอกจึงเหมือนมีแสงสว่างออกจากกลางดอกแผ่กระจายออกเป็นรัศมีโดยรอบ

๙. จันทรโกเมน เป็นบัวหลวงที่พัฒนาสายพันธุ์ขึ้นมาใหม่เป็นอีกสายพันธุ์หนึ่งของโลก โดยผสมระหว่าง บัวหลวงและบัวแหลมแดงหรือบัวจักรแหลมแดง เป็นบัวที่เปลี่ยนสีได้ 3 สีในดอกเดียวกัน เมื่อแรกบานจะมีสีชมพูแดงแซมกลีบดอก วันที่ ๒ จะมีสีเหลืองแซมขึ้นมา วันที่ ๓ จะกลีบดอกจะเป็นสีเหลือง และบานอยู่ ๔-๕ วัน

๑๐. ปางอุบล เป็นบัวสายพันธุ์ใหม่ที่พัฒนาขึ้น โดยแหล่งเพาะพันธุ์บัวปางอุบลและได้น้อมเกล้าถวายเป็นบัวเฉลิมพระเกียรติเนื่องใน ๗๗ พรรษา สมเด็จพระบรมราชินีนาถ อยู่ในกลุ่มบัวสาย บานกลางคืน กลีบดอกเป็นสีแดงชมพูเข้มซ้อนกันหลายชั้น

การทำป้ายห้องประชุม นอกจากทำเป็นป้ายชื่อแล้ว สามารถทำให้เป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งของห้องประชุมที่มีบทบาททั้งการเป็นศิลปะตกแต่ง การใช้สอยในการอ้างอิงสถานที่ การเป็นสื่อและแหล่ง ให้การเรียนรู้ทางสังคม สิ่งแวดล้อม วิถีคิด

การจัดสถานที่และสิ่งแวดล้อมห้องประชุม สามารถจัดให้มีกระถางบัวตามชนิดของชื่อห้องประชุม ทำเป็นสิ่งตกแต่งให้เป็นสภาพแวดล้อมทางวิชาการพร้อมกับเพิ่มพื้นที่สีเขียวและการสร้างความร่วมมือจากธรรมชาติซึ่งลดการใช้พลังงานไฟฟ้า ร่วมรณรงค์สิ่งแวดล้อม ลดภาวะโลกร้อน รวมทั้งเพิ่มมูลค่าเพิ่ม ในการนำเอาบัวและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดสวนน้ำ ไม้ดอกไม้ประดับ ส่งเสริมให้เกิดการเพิ่มความหลากหลายในวงจรเศรษฐกิจและสังคมในการผลิต บริโภค และใช้สอยบัว ก่อให้เกิดความมั่นคงเข้มแข็งของการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิต สอดคล้องกับปรัชญาของมหาวิทยาลัยและความใส่ใจสังคมไทยและสังคมโลกในอนาคต ของคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ในการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขด้วยความสมดุลและความงามของความหลากหลาย